

opinie & analyse

De iOuder moet in de spiegel kijken

Wat **LUT CELIE** betreft houdt de verantwoordelijkheid van een fabrikant op zodra hij een veilig product heeft afgeleverd, en dat is ook zo voor wie tablets of smartphones in de markt zet. Het is eerder de opvoeder die zichzelf kritisch moet bekijken: geeft hij in zijn omgang met de nieuwe media wel het goede voorbeeld?

LUT CELIE

Wie? Integratief psychotherapeut. Werkt bij De Bleekweide.

Wat? De dertigers en veertigers van vandaag behoren tot de eerste generatie die overspoeld wordt door nieuwe media. Hebben we daar zelf wel al leren mee omgaan?

terecht, meestal ook de verantwoordelijken voor de aankopen. Ouders aanraden voorlopig geen hebbedingetjes als de tablet aan te schaffen, lijkt een beetje kort door de bocht. Maar kinderen en jongeren ('kwetsbaar' of niet) de totale bevoegdheid geven over diezelfde tablet is dat ook. Wanneer kan de opvoeder de jonge gebruiker volledig vertrouwen geven? Wanneer kan een kind zijn computer, tablet of telefoon bij zich op de kamer hebben? Kan het onbeperkt, overdag en 's nachts? Het zijn vragen waar opvoeders, ouders, maar ook leerkrachten en jeugdleiders zich momenteel het hoofd over breken. Is het niet essentieel dat daarover met kinderen of jongeren onderhandeld wordt? Jongeren leren omgaan met nieuwe uitdagingen is boeiend. Dat gaat over samen filosoferen, praten, onderhandelen én – finaal – kaders schetsen.

De oproep van Peter Adriaenssens aan ouders om geen smartphones of tablets meer te kopen voor hun kroost, miste zijn effect niet (*DS 1 oktober*). Getuige de reacties op de... sociale media. Dat een expert eens krachtig aan de boom schudt, heeft alvast één groot voordeel: het nodigt uit tot reflectie.

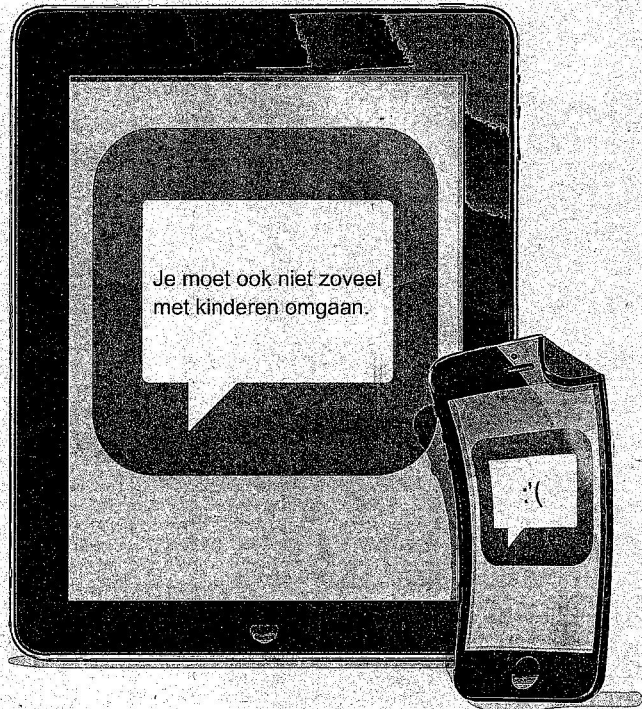
Eén zin uit zijn betoog viel op. Adriaenssens stelt 'dat je van de industrie mag verwachten dat ze haar verantwoordelijkheid neemt'. Stel dat zou blijken dat een smartphone of tablet schade toebrengt aan het neurologische systeem van jongeren, of kanker veroorzaakt, dan gaat die redenering op. Er is gevaar voor schade, dus de maker moet geïnspecteerd worden. Maar gaan we de industrie ook culpabiliseren voor de gevolgen van het (ondoordachte, overvloedige, niet-ingeperkte) gebruik van een product?

Onderhandelen

We zagen de voorbije weken – met dank aan de consumentenorganisaties – hoe hoog de toren suikerblokjes in één fles cola komt. Stel dat het product cola tot neurologische schade leidt in kinderhersenen of kanker-verwekkend is, dan is het logisch dat de colamaker zijn productielijn meteen stopzet. Maar, stel dat ondoordacht, overmatig en niet-ingeperkt gebruik van cola door kinderen tot kinderdiabetes kan leiden, moet de cola-industrie dan haar verantwoordelijkheid opnemen? Ik denk het niet. Die verantwoordelijkheid stopt als het als veilig beschouwd product gefabriceerd is, daarna begint die van de gebruiker. Zo komen we bij de opvoeders en de ouders

Stel dat overmatige consumptie van cola tot kinderdiabetes kan leiden, moet de cola-industrie dan haar verantwoordelijkheid opnemen?

Uiteraard voeden wij niet meer op zoals wij zelf opgevoed zijn, maar de vraag blijft hoe we het dan wel doen. En hoe doen we dat op een liefdevolle, consequente manier? Hoe kunnen we een kind erkenning geven én tegelijk leren wat het nog te leren heeft, zodat het met zaken die iets complexer lijken kan omgaan op een veilige manier? Samen praten over wat gezond is en wat niet, is logisch. Maar de vraag hoe je met een product omgaat dat zich gesetteld heeft in de maatschappij is dat evenzeer. Zeker als het over een product gaat dat de opvoeder zelf veelvuldig gebruikt. Sommige kinderen en jongeren leven met ouders samen die zelf van 's morgens tot 's avonds op elke impuls reageren, op elke sms, elke telefonische oproep, en die ook tijdens de gezins-tijd sociale media, computers, tablets en te-

Illustratie: R. Oppenheimer

lefoons binnen laten. Gaan we een kind anders opvoeden dan hoe we ons zelf gedragen? Hebben we onszelf wel genoeg 'opgevoed' in het omgaan met die media? Tenslotte behoren de opvoeders van vandaag tot de eerste generatie die overspoeld werd door die nieuwe media.

Weerbaarheid

Heeft Adriaenssens gelijk als hij zegt dat een soort gebruik van sociale media nefaste effecten kan hebben bij jongeren? Jawel, maar die effecten kan het ook hebben op volwassen opvoeders. Ook zij kunnen kwetsbaar zijn. Moeten we wat we niet be-

heersen dan maar verbieden? Nee. Is de industrie aansprakelijk? Moeilijk. Hebben we als consumenten iets te leren? Uiteraard. Over hoe we consumeren.

De term 'weerbaar maken' is daarbij heel belangrijk. Hoe gebruiken wij, dertigers, veertigers, vijftigers die sociale media, wat leerden we eruit en wat kunnen we doorgeven aan onze kinderen? Als wij zelf ontdekt hebben hoe het moet én onze kinderen een strategie aanleren om met nieuwe uitdagingen om te gaan, dan leren we samen. Dan maken wij van mogelijke kwetsbaarheid ook weerbaarheid. Zoiets vergt overleg, verantwoordelijk gedrag én een open geest.